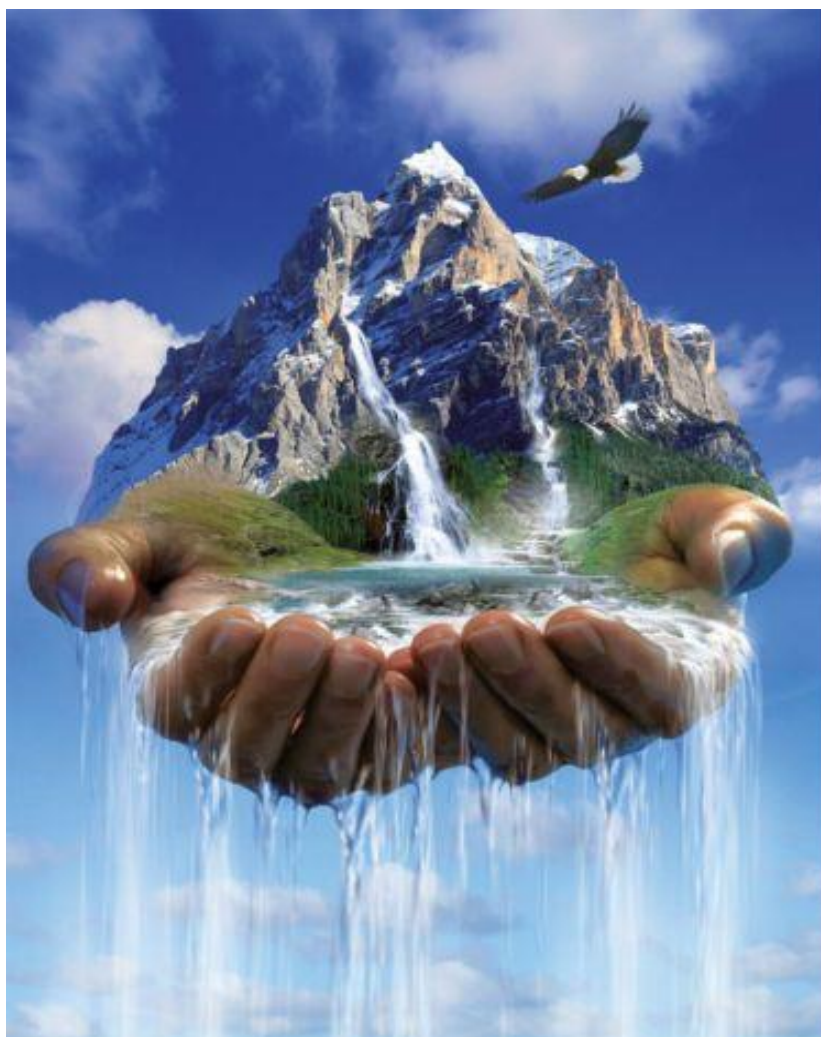

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

19 березня 2025 р

м. Київ

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцент;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2025. – 298 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 19 березня 2025 р.) відображено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: вплив довкілля на здоров'я людини, профілактику й лікування захворювань, епідеміологічні виклики, безпеку харчових продуктів, умови праці та медичного забезпечення у воєнних умовах. Основний акцент – міждисциплінарні зв'язки екології й профілактичної медицини, що має на меті: гармонізувати науково-дослідну діяльність у межах «Єдиного здоров'я» з політиками ЄС, готувати фахівців і сприяти післявоєнному відновленню України.

УДК _613+574]:061.3

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове

Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити авторські тексти без змін

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

системи, розлади психіки - від 5,3% до 7,3%, що практично на рівні показника хворих з гіпертонічною хворобою - від 6,7% до 11, 3%.

Висновки.

Повномасштабна війна спричинила масову внутрішню та зовнішню міграцію, спровокувала втрату роботи, домівок та падіння рівня доходів, негативно вплинула як на діагностику та доступ до лікування так і на посилення ключових факторів ризику для розвитку неінфекційних захворювань, у тому числі захворювань системи кровообігу, смертності населення від хвороб системи кровообігу.

РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ЄС В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В РАЗІ ВИНИКНЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Бондаренко Д.А. Гринзовський А.М.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Вже три роки Україна потерпає від віроломного повномасштабного вторгнення росії. Щодня на значних територіях нашої країни існує постійна небезпека виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій (НС). Причому, це можуть бути НС будь якого рівня - від об'єктового до державного і, навіть, міждержавного. Щодня в результаті обстрілів та ведення бойових дій можуть виникнути чи й виникають техногенні аварії, не можна залишити поза увагою і НС соціально-політичного характеру - населення України постійно знаходиться під ризиками здійснення терактів, нападів чи замахів на життя, викрадення дітей та цивільних дорослих, захоплення громадян у заручники, встановлення різних видів вибухових пристроїв у місцях перебування громадян, викрадення або привласнення зброї, виявлення невикористаних на полі бою боєприпасів тощо.

На сьогодні особливого значення набувають НС, спричинені веденням бойових дій, а саме, застосуванням засобів ураження, наслідком яких є виникнення вторинних факторів ураження як військових, так і цивільного

населення внаслідок руйнувань небезпечних об'єктів (АЕС і ГЕС, складів і сховищ небезпечних для людини і довкілля речовин та відходів, продуктів нафтопереробки, вибухових засобів, транспортних комунікацій та інженерних споруд тощо). Наприклад, під час вторгнення в Україну, власне з 3 березня 2022 року російськими військами окуповану найбільшу в Європі Запорізьку АЕС, яка за ці роки пережила більше десятка знеструмлень, що могло порушити безпечну роботу ядерного об'єкта. 14.02.2025 року експертами моніторингової місії МАГАТЕ було зафіксовано удар російським БПЛА по Новому безпечному конфайнменту об'єкта «Укриття» над енергоблоком No4 Чорнобильської АЕС. Внаслідок удару і пожежі було пошкоджено цілісність його зовнішньої оболонки. Важливо відмітити, що виникнення таких і подібних ситуацій несуть надзвичайні ризики для радіаційної, ядерної, хімічної, біологічної та соціальної безпеки не тільки на території України, а і для всього континенту. Сьогодні, це найсерйозніші загрози, які безпосередньо впливають на життя людей і вимагають серйозної протидії як українського народу, так і всієї європейської спільноти.

У цьому відношенні величезне значення має Угода про асоціацію між Україною та Європейським союзом (ратифікована 16 вересня 2014 року та чинна з 1 вересня 2017 року), яка включає питання співробітництва у сфері безпеки та захисту здоров'я людини (ст. 426). Глава 27 Угоди передбачає транскордонне співробітництво в галузях транспорту, енергетики, комунікаційних мереж, охорони здоров'я та інших галузей, відображених в Угоді, зокрема: «щодо сприяння модернізації, забезпечення обладнанням та координації роботи служб надання допомоги за умов надзвичайних ситуацій».

Зі свого боку, на протидію проведенню бойових дій з боку ворога, Україна продовжує процес інтеграції до ЄС, намагаючись забезпечувати відповідну європейському рівню якість життя. А для цього суттєвою складовою є управління та моніторинг ризиків надзвичайних ситуацій, що регулюється Законом України «Про систему громадського здоров'я» № 2573-IX· 01.10.2023 року. Закон передбачає: «...проведення оцінки ризиків для здоров'я та

благополуччя населення, проведення за результатами такої оцінки відповідних профілактичних, обстежувальних, консультаційних та інших заходів, надання рекомендацій щодо усунення ризиків у сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення». Стаття 24 Закону безпосередньо стосується готовності та реагування на НС, які стосуються чи можуть стосуватися громадського здоров'я.

Крім того, відповідно до Кодексу цивільного захисту України, запобігання виникненню НС, готовність та реагування на них, ліквідації наслідків НС у сфері громадського здоров'я здійснюються єдиною державною системою цивільного захисту, а саме її функціональними і територіальними підсистемами.

ЩОДО ПОШИРЕНOSTІ ДЕПРЕСИВНИХ РОЗЛАДІВ СЕРЕД ЖІНОЧОГО НАСЕЛЕННЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

**Бондаренко Д.А., Дорошенко Т.С., Панасюк Т.А., Варецька О.Ю.,
Козінова С.Г., Сойнікова А.В., Петровська Т.М., Максименко Ю.А.**

ДУ «Одеський обласний ЦКПХ МОЗ України»

Актуальність. Довгостроковий вплив стресогенів на організм людини сприяє розвитку соматичних та психіатричних захворювань, посилюючи тягар на систему охорони здоров'я.

Депресія – поширений психічний розлад, який характеризується порушенням сну, апетиту та концентрації, швидкою втомлюваністю, постійним смутком та відсутністю інтересу чи задоволення від занять, які раніше були приємними для людини; є однією з причин інвалідності у світі. Депресивні розлади (далі – ДР) становлять серйозну загрозу для ментального здоров'я, особливо в умовах війни. За даними ВООЗ страждають від депресії приблизно 280млн. жителів планети, а 7% – за своє життя мали хоча б один депресивний епізод. За даними вчених, серед жінок депресія зустрічається вдвічі частіше ніж серед чоловіків.